

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Buitenlandse Zaken
De heer D.M. van Weel
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 19 november 2025

betreft Voorstellen COM(2025)565 en COM(2025)552 met betrekking tot structuurfondsen in het toekomstige MFK

ons kenmerk 178927

Geachte heer Van Weel,

De leden van de vaste commissie voor Europese Zaken hebben met belangstelling kennisgenomen van voorstellen COM(2025)565 en COM(2025)552¹ met betrekking tot fondsen in het toekomstige Meerjarig Financieel Kader (MFK) en de bijbehorende BNC-fiches. De leden van de fracties van **PVV** en **Volt** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen. Het lid van de fractie **OPNL** sluit zich aan bij een deel van de vragen van de leden van de Volt-fractie, namelijk vragen 11 tot en met 16 alsmede 21 en 22. Het lid van de **Fractie-Walenkamp** sluit zich aan bij alle gestelde vragen.

Vragen van de leden van de PVV-fractie

Het BNC-fiche² bij voorstel COM(2025)565 stelt: *"In lijn met het huidige Cohesiebeleid en het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) vallen de NRPP's onder gedeeld beheer. De NRPP's dienen te worden opgesteld door de lidstaten, in samenspraak met medeoverheden. Lidstaten krijgen daarbij meer flexibiliteit bij de invulling van prioriteiten binnen deze plannen, waaronder de mogelijkheid om middelen over te hevelen tussen beleidsdomeinen en fondsen, binnen vooraf vastgestelde grenzen. De Commissie benadrukt hierbij dat het partnerschapsbeginsel, waarbij nationale, regionale en lokale actoren actief worden betrokken, ook centraal blijft staan in de programmering en uitvoering."*

De leden van de PVV-fractie vragen u om aan te geven op welke wijze en met welke uitgangspunten de samenspraak met medeoverheden vorm krijgt en op welke wijze de volksvertegenwoordiging van deze medeoverheden ook actief bij deze afspraken betrokken wordt.

¹ COM(2025)565 – Voorstel voor een Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor economische, sociale en territoriale cohesie, landbouw en platteland, visserij en maritieme zaken, welvaart en veiligheid voor de periode 2028-2034 en tot wijziging van Verordening (EU)2023/955 en Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 (d.d. 16 juli 2025) en COM(2025)552 – Voorstel voor een Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, met name voor de Europese territoriale samenwerking (Interreg), en van het Cohesiefonds in het kader van het bij Verordening (EU [...]) [NRP-verordening] opgerichte fonds, en tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van de ondersteuning van de Unie voor de regionale ontwikkeling in de periode van 2028 tot en met 2034 (dd. 16 juli 2025).

² https://www.eerstekamer.nl/bijlage/20251022/bnc_fiche_bij_com_2025_565_2/document3, p.2

datum 19 november 2025

ons kenmerk 178927

blad 2

Voorts wordt op. 10 het volgende gesteld over cofinanciering: "Daarnaast stelt de Commissie minimumpercentages voor nationale cofinanciering voor. Deze zijn afhankelijk van de mate van economische ontwikkeling van de regio. Dit percentage wordt uitgedrukt als percentage van het bbp per hoofd van de bevolking ten opzichte van het EU-27 gemiddelde. Deze berekeningswijze is in lijn met het huidige cohesiebeleid. De Commissie stelt een minimaal cofinancieringspercentage voor van 15% voor de minder ontwikkelde regio's (met een bbp per inwoner van minder dan 75% van het EU-27 gemiddelde). Voor transitieregio's stelt de Commissie een cofinancieringspercentage van 40% voor. Deze regio's hebben een bbp per inwoner tussen 75% en 100% van het EU-27 gemiddelde. Voor de meer ontwikkelde regio's wordt een cofinancieringspercentage van 60% voorgesteld. Deze regio's hebben een bbp per inwoner van boven 100% van het EU-27 gemiddelde. Daarnaast stelt de Commissie voor elk Interreghoofdstuk een minimaal cofinancieringspercentage van 20% voor. Dit percentage wordt met 5% verlaagd voor de hoofdstukken die betrekking hebben op samenwerking met ultraperifere gebieden en samenwerking aan de buitengrenzen. Voor het GLB en het GVB worden de cofinancieringspercentages anders ingevuld, waarbij vier GLB-interventies van nationale cofinanciering zijn uitgezonderd."

Deze leden vragen u om nader te duiden of deze nieuwe minimumpercentages financieel nadelig kunnen uitpakken voor Nederland. De leden vragen u daarnaast nader te duiden wat de financiële effecten zijn van Nederlandse cofinanciering (ook door medeoverheden) op de totale Nederlandse overheidsconsumptie.

Verder wordt in het BNC-fiche gesteld (p. 12): *"Door de grote toekomstige uitdagingen en de budgettaire situatie van lidstaten is het kabinet van mening dat de EU in het MFK scherp moet herprioriteren en kritisch moet kijken naar de besteding van Europese publieke middelen."*

Kunt u aan de leden van de PVV-fractie aangeven of deze opmerking ook impliceert dat Nederland (Rijksoverheid én medeoverheden) kritisch moet kijken naar het gebruikmaken van EU-financieringsinstrumenten, waarmee immers ook de EU-begroting/MFK opgestuwd zal worden evenals de nationale uitgaven?

Vragen van de Volt-fractie

De leden van de Volt-fractie hebben kennisgenomen van de verschillende verordeningen die betrekking hebben op de structuurfondsen. De vragen van de leden van de fractie gaan in het bijzonder over de verordening voor de gezamenlijke fondsen (COM(2025)565) en verordening COM(2025)552 over het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds. De leden van de Volt-fractie nemen ook kennis van de verschillende BNC-fiches en de door de Europese Commissie uitgevoerde impactanalyse.³

COM(2025)565: financieringssystematiek

Allereerst stellen de leden van de Volt-fractie vragen over de gekozen financieringssystematiek onder verordening COM(2025)565. De uiteindelijke keuze is voor een systeem van gedeeld beheer, afrekening op basis van mijlpalen, gecombineerd met een systeem van cofinanciering, zo zien deze leden. De leden van de Volt-fractie beoordelen dit als een mengeling van de huidige systemen voor de structuurfondsen en het systeem voor het herstel- en veerkrachtfonds (HVF). De impactanalyse geeft een redenering voor deze keuze, maar laat toch nog wel wat vragen:

1. In hoeverre is rekening gehouden met rapporten van de Europese Rekenkamer over zowel het herstel- en veerkrachtfonds als de fondsen die naar aanleiding van Brexit ter beschikking zijn gesteld?

³ SWD(2025)565

datum 19 november 2025

ons kenmerk 178927

blad 3

2. Is het niet zo dat de Rekenkamer, ook bij financiering op basis van mijlpalen, effectief ook een boekhouding op basis van gemaakte kosten verlangt?
3. Hoe kan volgens u de rechtmatigheid en doelmatigheid van uitgaven worden gecontroleerd als die niet expliciet onderdeel zijn van de verordening?
4. Hoe interpreteert u deze verplichting voor Nederland? Moet dit tot alleen nationale mijlpalen leiden vanuit het Europees semester of ook tot regionale mijlpalen?
5. De leden van de Volt-fractie stellen vast dat artikel 23(7) mijlpalen aan maatregelen lijkt te koppelen. In hoeverre moet iedere individuele maatregel een mijlpaal hebben? Hoe verhoudt zich dat met de suggestie, ook in de impactanalyse, dat een mijlpaal gerelateerd moet zijn aan de landenspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europese semester?
6. Heeft de regering hierover advies gevraagd aan de Algemene Rekenkamer?
7. Hoe beziet u de vastgestelde cofinancieringspercentages, ook in het licht van de recente herziening van de huidige structuurfondsen?
8. Hoe beoordeelt u het idee van een 'reversal period' van vijf jaar? Is dit effectief uit te voeren als een programma na een bepaalde periode niet meer wordt opgevolgd? Wat gebeurt er na deze periode met revolverende fondsen, zoals bijvoorbeeld *venture capital funds*?
9. Bij de uitgangsprincipes wordt nog steeds de additionaliteitseis meegenomen. In hoeverre acht u dit reëel?
10. In artikel 26 wordt een EU-faciliteit benoemd. De leden van de Volt-fractie vragen in hoeverre hier een noodzaak voor is. Hoe werkt dit samen met leningen door de Europese Investeringsbank (EIB) en het Europese Investeringsfonds (EIF)?

COM(2025)565: Nationale en regionale partnerschapsplannen

Ten tweede hebben de leden van de Volt-fractie vragen over de nationale en regionale partnerschapsplannen. Daarbij worden de ruim 540 huidige programma's ingewisseld voor 27 nationale programma's. Deze keuze lijkt te zijn gebaseerd op efficiencyoverwegingen, maar doet volgens deze leden weinig recht aan het belang van regionaal-specifieke maatregelen en de oorspronkelijke reden waarom met name het regionale ontwikkelingsfonds is opgericht. Dat leidt de leden van de Volt-fractie tot een aantal vragen:

11. Hoe ziet u de centralisatie van programmering, niet alleen voor Nederland maar ook voor federale staten, zoals Duitsland en Spanje? Welke garanties zijn er dat specifieke regionale problemen nog voldoende aandacht krijgen?
12. Ziet u een mogelijk politiek probleem in landen waar de nationale regeringen en regionale regeringen niet van dezelfde politieke kleur zijn?
13. De Raad van Ministers stelt uiteindelijk de definitieve nationale programma's vast. Bent u bereid de programma's voor Hongarije, Slowakije en Polen voor te leggen aan de beide Kamers? Bent u bereid mee te gaan in de wens van het Europees Parlement om deze plannen ook aan dit parlement voor te leggen?⁴
14. Welke rol moeten regionale organisaties volgens u spelen bij het vaststellen van de nationale programma's via partnerschappen? Hoe zit dit met organisaties in de grensregio's die buiten Nederland zijn gevestigd maar wel belang hebben bij de grensprogramma's?
15. De ervaring met het herstel- en veerkrachtfonds in verband met partnerschap en regionale en lokale betrokkenheid is in de ogen van de leden van de Volt-fractie teleurstellend. Hoe bent u van plan dit bij de komende structuurfondsen te regelen? Mag de Kamer ervan uitgaan dat de

⁴ [EU Parliament demands changes to von der Leyen's budget proposal, document reveals – POLITICO](#) en [MEPs and regional leaders urge changes to governance model merging cohesion and agriculture | European Committee of the Regions](#)

datum 19 november 2025

ons kenmerk 178927

blad 4

regionale en lokale autoriteiten een expliciete tevredenheidsgarantie mogen afgeven alvorens het Nederlandse plan bij de Europese Commissie wordt ingediend?

16. Welk orgaan denkt u aan te wijzen als planautoriteit? Welk orgaan wordt de beheerautoriteit? Zal de regering de optie overwegen om deze rollen aan het Interprovinciaal Overleg (IPO) of aan een Nederlandse provincie te geven?

Overige vragen voorstel COM(2025)565

Dan hebben de leden van de Volt-fractie nog een aantal specifieke vragen met betrekking tot voorstel COM(2025)565.

17. Het BNC-fiche bij voorstel COM(2025)565 geeft de visie van de regering over het visserijbeleid maar niet over de maritieme component van het fonds. Hoe kijkt u hier tegenaan?
18. Ziet u mogelijkheden om op basis van artikel 35 van verordening COM(2025)565 met Franse vissers in gesprek te gaan, hen een zekere steun te verlenen en op deze manier pulsvisserij weer mogelijk te maken?
19. Artikel 35(7) specificeert wat mag worden gedaan op het gebied van schoolmaaltijden. Daarbij staat expliciet dat dit nationale maatregelen niet mag vervangen. Hoe kijkt u hier in de Nederlandse context tegenaan?
20. In artikel 41 legt de EU zich een zelfbeperking op met betrekking tot steun aan oliehoudende zaden. Waarom is deze bepaling nodig, vragen de leden van de Volt-fractie? Is het niet vanzelfsprekend dat de EU-wetgeving aan internationale verplichtingen moet voldoen? Wat gebeurt er als de Verenigde Staten van Amerika zich niet aan de afspraken houden, vragen deze leden?
21. In antwoord op een toezegging⁵ aan de Eerste Kamer hebt u aangegeven dat u geen inkomsten vanuit de structuurfondsen hebt op de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Kunt u aangeven hoeveel geld nu al door lokale en regionale overheden is ontvangen uit de structuurfondsen voor de periode 2020-2027, hoeveel geld wordt verwacht aan het einde van de betalingsperiode en hoeveel geld de regering verwacht te halen uit de periode 2028-2034?

Voorstel COM(2025)552

De leden van de Volt-fractie hebben de volgende vragen over de voorgestelde verordening COM(2025)552 met betrekking tot het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en Interreg:

22. In de nieuwe systematiek wordt meer met mijlpalen gewerkt die aan maatregelen zijn verbonden, zien de leden van de Volt-fractie. Hoe zit dat met de Interreg-programma's? Welke mijlpalen zijn hier relevant? Kan er bijvoorbeeld een link worden gelegd met de uitvoering van interne marktwetgeving? Zou de uitvoering van deze wetgeving als conditionaliteit kunnen worden gesteld?
23. Hoe kijkt u aan tegen de toegekende middelen voor dit programma? Aangezien veel van de problemen volgens de leden van de Volt-fractie worden veroorzaakt door de niet-vervolmaking van de EU interne markt, vragen deze leden of het niet voor de hand zou liggen om in dit programma expliciet middelen toe te wijzen aan investeringen, juist ook voor interregionale samenwerking.

⁵ [Toezegging Overzicht van de inkomsten voor Nederland die via gemeenten, provincies en universiteiten effectief de begroting van Buitenlandse Zaken binnenkomen \(36.600 V\) \(T04007\)](#) EK 36 800 V, A

datum 19 november 2025
ons kenmerk 178927
blad 5

De leden van de vaste commissie voor Europese Zaken zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

prof. dr. E.B. van Apeldoorn
Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken